

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

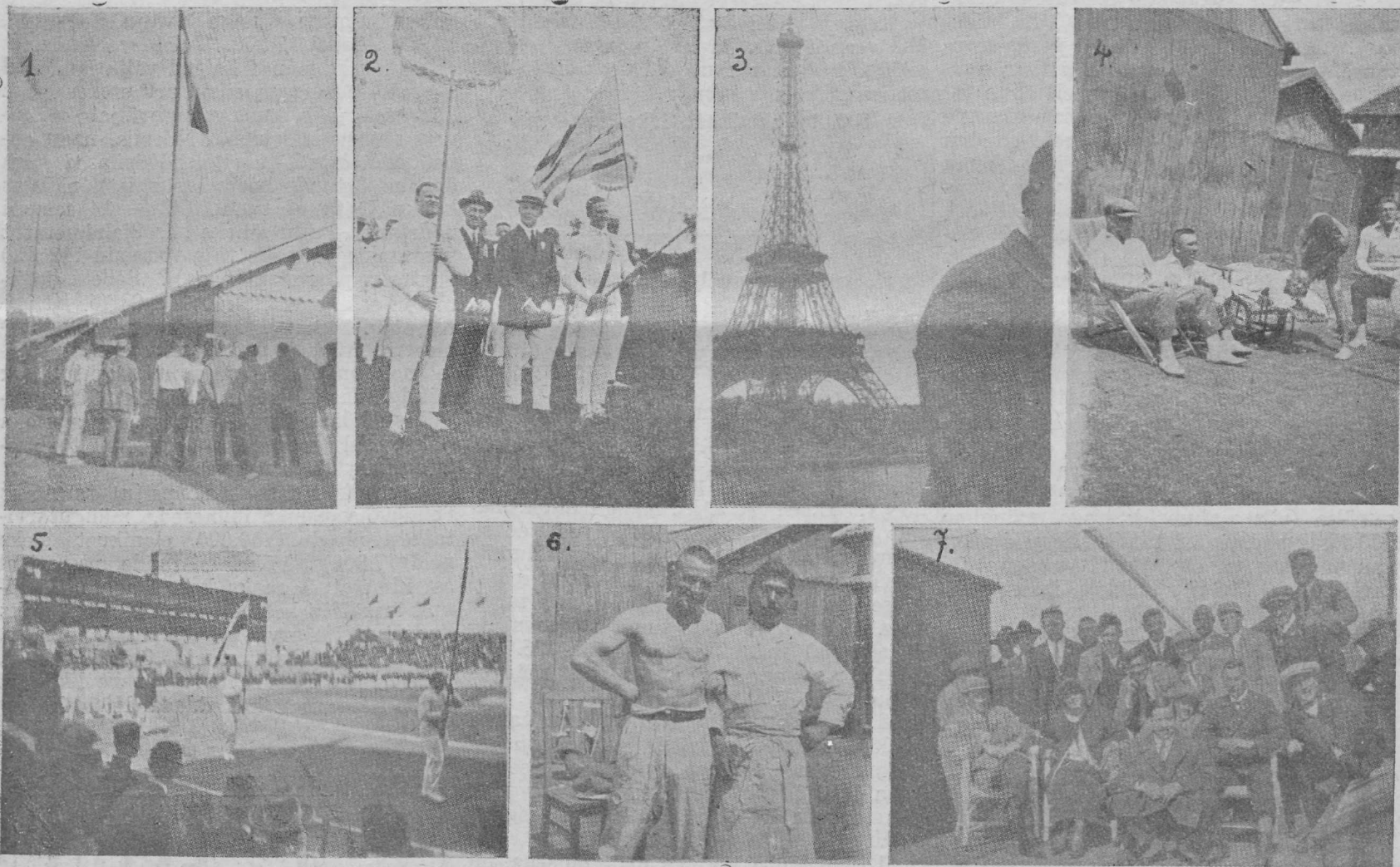
Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, Laia 39/41. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 marka. Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VII. aastakäik.

Reedel, 5. novembril 1926. a.

VII. aastakäik.

Kuidas minna Amsterdami?

Avaldamatud ülevõtteid eestlaste Pariisi ekspeditsioonist, ilmameister Neulandi poolt jäädvustatult. 1. Eestlaste kolonii olümpia külas. Igahommikune Eesti lipu pidulik mastitõmbamine. 2. Meeskond valmistub staadioni sissemarssimiseks. Plakaadiga „Esthonie“ seisab Tammer, tema kõrval Eesi esitajad — chargé d'affaires Jürgenson ja kolonel Junkur, siis lipukandja Kalkun, Ameerika lipuga paistab McDonald. 3. Eiffeli torn ja E. Spordilehe toimetaja turi. 4. Kui ilmameister küpseb. Vuorinen teeb E. Pütsepale massaashi, mis sellel pisaraid on välja võtmas, kuna Kusnets, Steinberg ja Loo kõrval lõbusat laulu lasevad. 5. Eesti meeskond marsib presidendi looshi ette. 6. E. Pütsep oli suur söber Jaapani meeskonna kokaga. 7. Teekonnalt Pariisi, meeskond laeval Steetiini jõudmisel. Esimeses reas on näha vasakult: Ever, pr. Lossman, Neuland, Tammer, Vuorinen, Pütsep, Koolmann. Nende taga seisavad: Reimann, Lossmann, Keskküll, Antson, Steinberg, Klumberg, Villemson, Loo, Rähn, Oksa, Neumann, Kalkun ja Kusnets.

Amsterdami olümpiaad ei ole enam mägede taga, vastupidi — ta on õige lähedale jõudnud juba, vaevalt poolteist aastat lahutab veel päevi, mil Eesti valitud sportlased peavad endid maailma tugevaimas konkurentsisis maksma panema. Praegu on seega ülim aeg kavakindla ja teadliku treeningu alustamiseks, et oma võimeid sellele tasapinnale viia, mida Amsterdami konkurents nõuab.

Kuna praegu aga kiindumust asjasse ei ole märgata, tegelikke samme veel treeningu alustamiseks ei ole astunud, tekib kartus kogu ettevalmistuse hilinemisest ja väljasaadetavate poolküpsest vormist, mis kogu ekspeditsiooni edu ja mõtte küsitavaks teeb.

Ei ole huvitusetu praegu seepärast ülevaatlikku pilti püüda joonistada nõuetest, mida Amsterdami olümpiaad võist-

lejatele seab ja treeningu kavast, mille võistlejad peaksid väljasõiduni sooritama, kusjuures selle teostamise võimalus jääb muidugi olenevaks organiseerimistö intensiivsusest.

On kohe selge, et Eesti oma väheste jõudude ja puuduliku spordikultuuriga ei suuda kõigist olümpiaadi konkurentsidesid osa võtta ja ainult nende aladega tuleb piirduda, mis meil juba n. n. rahvusvahe-

Mänguväljade, võimlate ehitamiskorraldus Saksamaal

Dr. H. Jürgenson.

Riiklises seadusandluses huvitaks kehaharrastajaid peaaesjalikult kolm järgmist punkti:

1. Kas on olemas ja missugune oleks üldine kehalise kasvatuse sundmäärus?

2. Kas on riigis maksma pandud mänguväljade ehitamise seadus (Harilikult ehitatakse nii, et 3 ruutmeetrit tuleb iga elaniku peale mänguvälja)?

3. Kas on olemas sundmäärust, mis ujumisbasseine riiklisi ja omavalitsusasutusi kohustab ehitama?

Kuna välismaail peaaegu igalpool vastavad punktid riiklises seadusandlikkudes kodeksites olemas, meile nad tänapäev unistustena veel paistavad, peatukime seekord punkt 2 juures pisut lähemalt. Vaatleksime seekord juba natuke üksikasjaliselt Saksamaa vastavat sundmäärust dr. C. Diemi ja teiste järele, kes 1913. aastal said seks otstarbeks Saksamaalt Ameerikasse komandeeritud.

Normaal mänguplatsi suuruseks arvatakse laste peale Saksamaal 0,5 ha (hektar). Iga 2—6-aastase lapse peale arvatakse vaja olevat 2 ruutmeetrit mänguplatsi, iga 6—10-aastase lapsele aga 30 ruutmeetrit. Läbisegi võetakse lastele kuni 10-aastani siiski mitte rohkem, kui 10 ruutmeetrit mänguvälja iga üksiku lapse peale; 0,5 hektari peaks edasi jätkuma 500 lapsele mängimiseks jne. Edasi, — iga laps kahest kuue aastani peab nädalas 12 tundi mängima (iga päev kaks tundi), iga lapsuke 6—10-aastani, üks pä-rastlõunane (kool!) tunnike mänguväljal (peale selle oleksid võimlemine ja mäng enne lõunat) viibima.

On huvitav märkida, mil moel sakslased oma mänguaja ära on jaotanud. Iga mänguvälja võib kolmes järjekorras tarvitada: lastel 2—6-aastani on mänguvälja tarvitada kella 9—12 homm. ja kella 3—6 p. l. Iga grupp kasutab edasi 0,5 ha mänguvälja (süü mahub korruga mängima 500 last) nädalas 12 tundi. Lastele pisut vanemas eas on ettenähtud mänguplatsi tarvitamine (à 6 tundi nädalas igale grupile) kella 3—6 p. l.

Kui laste hulka 100.000 elaniku peale Saksamaal arvame, siis oleks neid: 2—6-aastani 8.600 ja 6—10-aastani 8.200, kokku seega lapsi kuni 10-aastani 16.800 inimest. Kui maha arvata haigeid, oleks Saksamaal iga 100.000 elaniku peale terveid lapsi 2—10-aastani 15.000. Need lapsed oma kogusummas (ülnimetatud aja kasutamise nädalas arvestades, 6 korda nädalas on mänguvälja vaba kella 9—12 homm. ja 3—6 p. l.), vajaks mitte vähem, kui 15.000 = 10 mänguvälja à 0,5 ha 500.3

suuruses, ehk iga linn 100.000 elanikuga vajaks laste mänguväljadeks (0,5 ha : 100.000) 0,5 ruutmeetrit iga üksiku elaniku peale. Kuid mitte lastele üksi pole määratud mänguväljad, ei neid ehitatakse ka vanematele inimestele.

Peatukime nüüd mänguväljade juures, missugust vajaksid noorsugu ja täisealised. Mänguvälja suuruseks valitakse siin 2 ha. Sarnasel mänguplatsil võiks 150 isikut korruga mängida. Harilikult arvatakse noorsoo peale 50 ruutmeetrit, täisealise peale 350 ruutmeetrit, noorsoo ja täisealiste peale läbisegi aga arvatakse 200 ruutmeetrit mänguvälja (2 ha jätkuks seega ainult 100 mängijale).

Teatavas vanaduses olevate kodanikkude arvu protsentuaalselt silmaspidades, arvestatakse aga sellega, et 2 ha mänguväljast jätkuma peaks siiski 150 mängijale, seega iga üksiku mängija peale tuleks 133½ ruutmeetrit mänguplatsi. Läbisegi arvatakse edasi iga mängu tarvitava kodaniku peale kolm mängutundi nädalas. Noorsoole oleks soovitada neli tundi nädalas. Töölistele oleks tarvitada mänguväljad viiel esimesel äripäeval kella 7—9 p. l., laupäeviti kella 6—10 p. l., pühapäeviti kella 8—12 homm. ja kella 3—9 p. l., — kokku 24 tundi, teistel esimestel nädala viiel äripäeval kella 3—7 p. l. ja kella 2—6 p. l. laupäeviti, kokku seega ka 24 tundi. Mänguplatsi üldse rohkem tarvitada lubada, kui 48 tundi nädalas on võimata, kuna ju ta ka korraldust nõuab, parandamist jne.

Dr. Diem ja J. Seiffert omas töödes annavad huvitava tabeli ka selle kohta, kui palju Saksamaal mänguplatse tarvitatakse.

Allpool näeme, et 100.000 elanikust üks veerand tarvitavad mänguvälje, nimelt 25.130 elanikku, kellest on 15.000 töölised. Toome tabeli:

100.000 elanikust Saksamaal on	
10—17 aastaseid	= 13.600, neist
17—20	" = 5.900, "
20—30	" = 14.000, "
30—40	" = 12.000, "
<hr/>	
Kokku	= 45.500, "

tarvitavad mänguvälje	= 13.600 (100%)
"	= 4.130 (70%)
"	= 5.600 (40%)
"	= 1.800 (15%)
"	= 25.130.—

Missuguse kokkuvõtte ni jõuame me nüüd?

Me nägime, et 100.000 elanikust Saksamaal on 25.000 mänguvajavaid (ehk 25%). Edasi iga 2 ha mänguväljale mahub korruga 150 mängijat, veel edasi, mänguvälja antakse igale individuumile tarvitada nädalas kokku 3 tundi, edasi üldse nädalas on mänguvälja rahvale tarvitada 48 tundi (ehk 48 tundi : 3 tundi = 16 seansis) jne. Jagame nüüd 25.000 : 150 : 16, saame 10,4 à 0,2 ha mänguvälja. Iga 100.000 elanikust, kes töölised, leidub mänguvälja tarvitajaid 15.000. Neil on tarvitada mänguvälja esmasp., teisip., kolmap., neljap., reedeti kella 7—9 õhtul, laup. kella 6—10 p. l., pühap. kella 8—12 ja 3—9 p. l., seega 3 tundi × 8 = 24 tundi nädalas.

15.000 töolist vajaks mängimiseks nii siis 15.000 : 8 = 12,5 mänguvälja, à 2,0 ha ehk iga üksiku elaniku peale tuleks nii siis ehitada mitte rohkem kui (25 ha : 100.000) 2,5 ruutmeetrit mänguvälja. (Võrdl.: Dr. ing. M. Wagneri töö „Städtische Freiflächenpolitik“).

Võimlate ehitus ja tarvitamise kord.

Võimlate minimaalne suurus olgu: 12 × 20 = 240 ruutmeetrit. Seda ruumi võiksid tarvitada lapsed alla 10 aastat kuni 40 ühekorraga, 10—16-aastased arvuga kuni 30 ühes klassis, vanemad õpilased arvuga mitte rohkem kui 20. Üldse oleks 40 õpilase poolt sarnase võimla tarvitamine maksimaalne. Võimlate tarvitamine kestaks kella 8 homm. — 1 p. l. ja 4—6 p. l. koolilastele, kella 6—10 p. l. täisealistele.

Huvitavat materjali annab edasi järgmine tabel:

100.000 elan. peale Saksamaal	
6—14 aast, elanik. on	11.000
14—17 a. algkoolis	2.300
14—17 a. kõrgem. koolides	5.800
17—20 a.	5.900
20—30 a.	14.000
30—40 a.	12.000

6—40 aastaseid kokku 51.000

Nendest 51.000 tarvitaksid võimlaid 30.630, mis järgmisest tabelist selgub:

6—14 aast. (neid on 11.000) tarvitavad võimlaid 11.000 (100%);
14—17 a. (neid on 2.300 algkoolides) 2.300 (100%);
14—17 a. (neid on 5.800 kõrg. koolides) 5.800 (100%);
17—20 a. (neid on 5.900) tarvit. võiml. 4.130 (70%);
20—30 a. (neid on 14.000) tarvit. võiml. 5.600 (40%);
30—40 a. (neid on 12.000) tarvit. võiml. 1.800 (15%);

kokku 6—40 aastastest tarvit. võimlaid 30.630,

kellest õpilasi, nagu välja arvatud, 13.300, töölisi 17.300. Tuleb märkida, et ehk küll siit mõned haiged välja langevad nooremate hulgast, siiski arv umbes sama kõrgusele jääb, kuna mänguväljal ka 40-nest vanemaid leidub. Nii siis, nagu ennem nimetatud, tarvitaksid õpilased (iga õpilane 3 tundi koolivõimlemist) nädalas kokku 7×6=42 tundi. (42:3=14 seanssi nädalas). Palju läheks siis ülnimetatud silmaspidades meile vaja võimlaid (12×20 ruutmtr. põrandapinnaga)? Selleks jagame ja saame 13.300:40:14=23,75. Korra-tes nüüd 240×23,75 saaksime 5.700 ruutmeetrit, mis 100.000 elaniku õpilaskonnale (neid on 13.300) vajalikuks osutub ehk mis iga üksikinimese peale 100.000-st välja teeb 0,057 ruutmeetrit (praegu aga olla Saksamaal iga elaniku peale ainult võimlate pinda 0,039 ruutmeetrit).

Arvame nüüd välja, palju tarvitaks võimlaid vanemad inimesed, mängutarvitajad-töölised (100.000 elanikust oleks neid 17.300)? Võimlemistunde, nagu ülal sai nimetatud, saaks korraldada neile ainult äripäeviti kella 6—10 p. l., seega oleks kogu tundide arv 4×6=24 tundi nädalas. Arvates iga üksiku peale 3 nädalatundi, oleks meil võimalik (24:3) neile kaheksa seanssi sarnaselt korraldada. Nüüd kalku- latsioon:

(Järg 8. leheküljel.)

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

on kõige täielikum ja suurem kodumaa spordi-riistade kauplus.

Soovitab ainult esimese-järgu headuses tarbeid kodu- ja välismaade pa-:: rematest tehastest. ::

Esthonian American Athletic Club.

Elav tegevus ja häid jõude.

Eesti Ameerika jõustiku klubi liikmed väljasõidul rohelisse. Pikali maas on: Peiman ja Frey, põlvili: H. Kastain, J. Leivat, H. Kalm, V. Reip, ja A. Kirs. Püsti seisavad: John J. Smith, A. Sergo, H. Mihkelson, O. Reikop, A. Martinson, A. Truu, J. Virkus, V. Saarkopel, J. Part ja B. Pöder.

Eestlasi on Ameerikasse rohkelt rännanud, kuid pea kõik on nad suure rahva hulka laiali valgunud, igapäevase töö koor-masse sedavõrd rakendunud, et endi maksmapanemiseks eestlastena neil õige vähe võimalusi on järele jäänud. Palju eestlasi on sulanud suure rahvamassi, omapära säilitamata, ja Eesti seltskondlised organisatsioonid ei ole suutnud selleks suuremaid takistusi teha ega arvukalt eestlasi endi ümber koondada. Tööd on ju müdugi tehtud, kuid see ei võrdu oma intensiivsuses Soome või mõne muu Ameerika väikse võõrasrahvuse organiseerimistungiga.

Ainult kõige viimasel ajal on siin suu-remat elavust märgata ja Eesti seltsid on energilisemalt tööle hakanud. Hakatakse tihedamini koos käima ja tekivad Eesti seltskondlised traditsioonid. Väljapaistvat aktiivsust näitab Eesti Ameerika jõustiku klubi, kelle 10-aastasest juubelist meie viimases E. Spordilehes mainisime. Klubi on rohkelt piduõhtuid ja väljasõite korraldanud, ja ikka elavat vastukõla laialipillatud eestlaste peres leidnud. Ta liigete ja sõprade arv on viimasel ajal tunduvalt tõusnud.

Juurelisatud ülesvõttel on näha jõustiku klubi liikmeid väljasõidul 22. augustil s. a., kus pallimängu harrastati ja omavahelisi kergejõustiku võistlusi peeti. Jooksti murusel pinnal, mis lühemate jooksude peale takistavat mõju avaldas. Parem jooksumees klubil on H. Kastain, kes 200 mtr. kattis 24,0, 400 mtr. — 58,0 ja 1000 mtr. 2.32,8. Viimane aeg on eriti hea, sunnib isegi tema tõelikkuses kahtlema, kuna ta üle 6 sekundi Eesti rekordist parem.

Piduõhtute kavad on klubil mitmekesised, sisaldavad peale otsekoheste sportliste numbrite ka laulu, tantsu jne. Toome Ameerika Eesti lehe järel ühe piduõhtu kava, mis klubi ruumides Ambassador Hallis, 219 E. 124 tänaval New Yorgis peetud.

Programm:

Soome seltsiliste poolt:

1. O Sole Mio — E. Di Capua.
2. Soi vienoisti murheeni soitto — Oskar Merikanto.

Esitab: Aino Saari.

Klaveril: Alli Halko.

1. Laula ja hõiska — K. A. Hermann.
2. Lõpuks tants — St. Moniuszko.
3. Lauluke — K. Tärnpuu.

„Kiire“ meeskvartett.

1. Tuljak — Eesti rahvaviis.
2. Armuvanne allikal — C. Iselmann.
3. Laulu mars — K. A. Hermann.

Segakvartett.

Varvastants — neuu Laanberg.

Maadlus:

1. G. Rehe — M. Reikop.
2. H. Kastain — J. Port.

Peale selle esineb veel „Kiire“ laulukoor.

Suurepäraline einelaud.

Keegliviskamine auhindade peale.

Algus kell 8.30 min. õhtul.

Pileti hind 50 c.

Sellelaadilisi pidusid on sagedasti. Eestlaste organiseerimist ja sportimistungi õhutab tugevalt ka ilmuv Eesti aja-leht. Toome näitena sellest ühe välja-võtte:

„Jõustiku klubi liikmete arv on ligi sada — aga arusaamataks jääb, mikspä-rast suur osa liikmeid ennast jõustiku alalt täiesti kõrvale hoiavad. Jõustiku klubi on New Yorgi eestlastele ainus koht, kus noored jõustiku harjutuste eesmärgil kokku tulla võivad, kus iga noor meeste-ehk naisterahvas oma tervishoiu eesmärgil kehalist tugevust ja vastupidavust jõustiku harjutustega tõsta võib, ja oma vaba aega seltsis omasuguste noortega lõ-busalt ja kasulikult mööda võib saata.

Näha on, et suurem osa eestlasi ei oska veel jõustiku harjutuste tähtsusest aru saada; aga märgata on, et need — kes Eestis juba mingisugusel jõustikualal on esinenud, ka siin vaimustusega spordist

osa võtavad. Mõned neist on kaunis kõr-gele siin edasi jõudnud. Näiteks oli mõni aasta tagasi New Yorgi Eesti jõustiku klubi liige Karl Mürk — keskaalu maad-leja — paar aastat järgimööda New Yorgi champion. See ei olegi nii väike asi suure New Yorgi miljonite elanikkude kohta, kus sport kõrgele on arenenud. Niisugune asi on tillukese New-Yorgi Eesti pere koh-ta aina auväärt asi, ja näitab, et ka eest-lasel on siin suured võimalused, kui aga tahtmist ja visadust on ennast jõustikus harjutada.

Rohkem vaimustust jõustiku vastu, rohkem ja rohkem harjutusi teha, nii et New Yorgis ei oleks mitte üks, vaid mitu Eesti championi!“

Selle sooviga võivad ühineda vist kõik kodumaa sportlased. Ameerika on spordi suurmaa, andku ta meie väikesele Eesti sportlaskonnale väärtuslikku lisa teiselt poolt ookeani — paar Ritolat, Lei-not jne. ja tõusku Esthonian American Athletic Club samale kõrgusele, kui on Finnish American Athletic Club!

Esimene Kesk-Ameerika olümpiaad

on praegu käimas Meksikos sealse olümpia ko-mitee korraldusel ja Rahvusvahelise olümpia ko-mitee loal. Edaspidi hakatakse neid iga nelja aasta tagant korraldama. Olümpiaadist võta-vad osa Meksika, Kolumbia, Venezuela, Caribia, Kuuba, Salvadori, Guatemala, Haiti, Hondurase, Jamaika, Panama, Sankt Domingo ja Escobari sportlased. Nende maade sportlisest tasapinnast annavad ülevaadet mõned leiduvad rekordide ni-mestikud. Nii on Kuuba kergejõustiku suursaa-vutused: 100 mtr. — F. Arango 11,0; 200 mtr. — F. Arango 21,8; 400 mtr. — F. Arango 51,4; 800 mtr. — R. Notario 2.06,6; 1500 mtr. — R. Notario 4.31,4; 110 mtr. tõkkeid — R. Mendoza 17,4; kaugus — E. Arango 6.87; kõrgus — C. W. Hampton 1.73,6; teivas — San Jurgo 3.31; kolmik — E. Arango 13.46; kuul — J. Mendi-zabal 11.56; vasar — T. Hernandez 35.58; oda — O. Maheado 54.81; ketas — Gutierrez 35.70.

Ujumisest Jaapanis.

7. ja 8. septembril külastas Jaapanit Ameerika ujujate trupp, kuhu teiste hulgas kuulus ka vana Kahanamoku. Võistlust Tamagawa staa-dioni oli kogunud jälgima 10.000 pealtvaatajat. Jaapanlased oli võidukad. 100 ja 200 mtr. vabalt võitis Jaapani meister Takashi aegade-ga 60,0 ja 2.16,8. Viimane aeg on uus Ameerika rek-ord. Wood jäi esim. maal 1 mtr. ja teisel 11 mtr. järele. Kahanamoku oli kumbalgi maal kolmas. 400 mtr. võitis Sata ajaga 5.20,2 ja 1500 mtr. Arai 22.04. 100 mtr. selliujumises atakeeris Ki-mura kõvasti olümpiavõitjat Kealohat, kuid vii-mane suutis siiski 2 meetrīga võita. 4×200 mtr. teateujumises purustas Jaapani meeskond (No-da, Sata, Arai, Takaishi) maailmarekordi ajaga 9.38,2. Paar päeva hiljem peeti Osakas võitlusi, kus tagajärjed olid: 100 mtr. — Takaishi 60,8, Wood ½ mtr. järele; 400 mtr. — Arai 5.16,8, ameeri-kl. Grabbe 1½ mtr. järel; 1500 mtr. — Arai 22.03,8; 200 mtr. rinnuli — Tsuruta 2.57,2 (Jaapani rekord); 4×100 mtr. — Ameerika meeskond (Kahanamoku, Grabbe, Grabbe, Wood) 4.12,4 — maailmarekord.

K. m.

„SPORT“

Tallinn,
Narva maant. nr. 19.
Telef. 23-00.

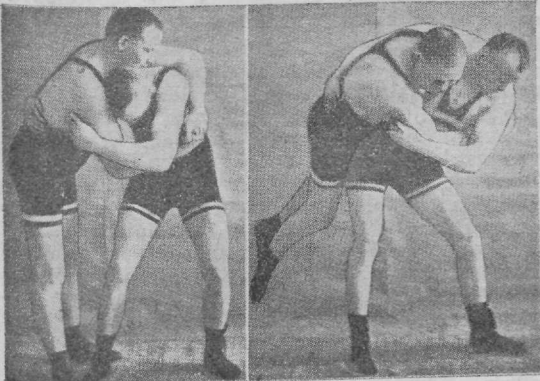
Soovitab suures valikus:
Kelgud igas suuruses,
uisud,
uisusaapad,
suusad,
suusasaapad,
tõukekelgud,
jääpalli varustus,
spordikamsund.

MAADLUSÕPETUS.

2

Puusaheide.

Puusaheide on prantsuse-soome maadluse mõjuvamatest võtetest, kuid ta läbi viimine on kõigist raskem. Ta nõuab maadlejalt suurt osavust ja rohket harjutust, enne kui teda õpitakse õieti sooritama. Puusaheidet võib kõigepealt teha nii, et parema käega hoitakse vastase keha ümbert kinni, käsi vastase kaenla alt läbi, ja vasakuga hoitakse tema paremast käest kinni. Siis tõmmatakse vastane tugevalt oma poole, samaaegselt pistes puu-

4. Algupärane puusaheide.

sa ta parema kubeme kohale ja tõstes teda üles, ilma et oma jalad kohalt nihkuksid. Nüüd tehakse kehaga pööre vasakule ja heidetakse vastane hoogsalt õlgadele, või silda, mida kohe tuleb murda. Heidet võib teha teadagi mõlemale poole. Ülev. 4.

Puusaheidet tehakse ka nii, et mõlemad käed pannakse vastase keha ümber abaluude kohalt, ühes pea ja käte haaramisega (ülev. 5). Nüüd hoitakse tugevalt, et vastane ei saaks oma käsa võttest välja tõmmata, kuna parem jalg sammuvõrra ettepoole asetatakse. Selles seisakus on pealetungijal hõlbus oma vastast kinni pidada. Parema jalg pannakse

5. Puusaheide pea ja käte haaramisega.

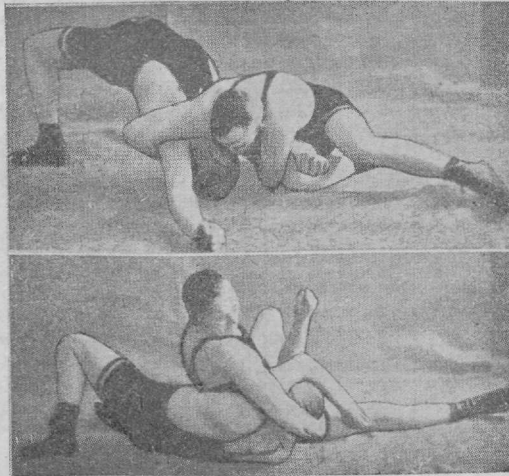
siis vastase parema jala kohale ette, puus surutakse parema kubeme kohta ja vasak jalg lastakse sedavõrd nõtku, kui tasakaalu tunne nõuab. Sest nii kui pildist näha, langeb kogu raskus paremale jalgale. Tehakse hoogne heide üle puusa, millega vastane lendab otse selili. Seda heidet — nagu üldse kõiki heiteid — võib teha mõlemale poole.

Sportarsti tähelepanekuid.

Dr. Ruhemann, tuntud Saksa spordipsühholoog, pidas Saksa arstideseltsis loengu „Sportlase psühholoogia“, kus ta kokkuvõtlikult järgmisi huvitavaid mõtteid väljendab:

Võistlemise idee on spordis tarvilik, kuna sportimine tugeb noorsoo vabale ajale.

Võib juhtuda, et vastane on hea sillatugi. Kui ta on paisatud maha ja teeb kõrge silla, ühendatakse mõlemad käed vastase kaela taga, sidudes vastase mõlemad käsa. Pealetungija toob nüüd oma jalad ettepoole, hoiab sillasolijat tugevasti kinni ja toetab vastu selle rinda. Kogu raskus peab nüüd langema allolija rinnale, kuna samal ajal ka ta pead haka-

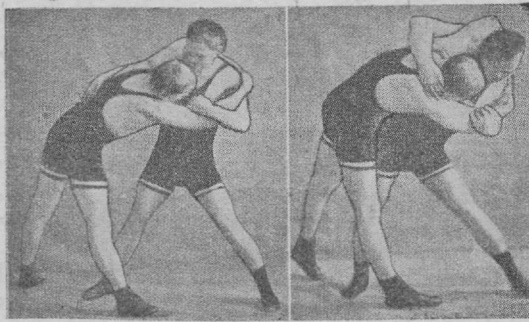

6. Puusaheide lõpuleviimine.

takse üles tõstma, millega sild peab paratamatult murduma. Ülevõte 6.

Puusaheidet võib teha ka sel kombel, et käed ühendatakse vastase abaluude kohal, kuid nii, et üks käsi käib vastase kaenla alt läbi. Pannakse ikka jälle parem või vasak jalg (olenedes kumbale poole võte tehakse) vastase jala ette, surutakse puus kubemesse, tõmmatakse vastane enesepoole ja heidetakse üle puusa.

Puusaheide käte sidumise-ga tehakse sel kombel, et parem käsi pistetakse vastase kaenla alt abaluu kohale ja vasaku käega haaratakse vastase küü-

7. Puusaheide käe sidumisega.

narnukist kinni. Heidet tehes, tuleb parem käsi tõsta vastase kaelale, millega võte tugevamaks läheb. Nüüd surutakse puus vastasele kubemesse ja tehakse kiire heide üle puusa. Kui võte on õieti ja kiirelt tehtud, peab vastane matile otse selili langema. Vaata ka ülevõtet nr. 7.

(Järgneb.)

Sest võistlus tähendab sportlises mängus sama, mis tegelikus elus enesekaitse, olemisolemise kindlustamise tung. Kus see puudub, ei ole mingit märgatavat tagajärge. Noore hingeiha on suur, tõusmisevõimalus tegelikus elus aga väike, ta püüab kuulsust omandada siis teisiti — seepärast tõmbab teda sport, sest siin võib ta üleöö millegiks saada. Kes vara sportimiskirge

satub, selle juures näeb tihti, et ta kuulsusest küllastunud, varem kui see talle ja asjale soovitatav oleks, sportimise katkestab. Intensiivne spordihuvi lakkab, kui sotsiaalsed edusammud sportlasi ületavad.

Millal peab sportline karjäär algama? „Alguses oli liikumine.“ See aitab juba imevale lapsele elusuhtumise tekkimisel vastava aime soetada, kuna jõmpsikas juba iseenesest „treenerima“ hakkab. Kümnest kuni kaheteistaastast peab last juba kehaliselt kasvatama, sest arenemisaastatel on sportimine ka psühholoogiliselt positiivne!

Mida teeb sport erosega? Ta subliimeerib teda ja Ruhemann teab sellest palju tulusat jutustada. Poolvalminud noorus on kõigist kohasem oma tungi puistamiseks spordiga. Sport teab, mis tema jüngrite hingeliseks valmimiseks püüetes vabaks peab jääma. Sest ta ei ütle: Sa pead, vaid ütleb: Sa võid ja suudad; ta ei keela, ta lubab. Ta sallib ainult primi inter pares: rõõmuga andub noor sellele kasvatusel. Nõndanimetatud kartuste puhul, mis samad kui noorsooliikumisel, rahustab Ruhemann kurtjaid: Kui noor on spordile juba kord võidetud, saab ta selle ethosel palju raskemini taganeda, kui harilikult keeldude ja ähvarduste alt.

Sportarstid teavad igasuguseid psühholoogilisi kurioosumeid jutustada. Kuna harilikud inimesed läbivaatamisel simuleerivad, omi hädasid suurendavad ja hädistena endid paista lasevad, püüavad sportlased dissimuleerida. Nad vähendavad oma hädasid, sest vahvus on nende ideaal. Tihti võivad arstid oma patsientide juures tähele panna, kuidas need haigetena ja vigastatudena oma kohustusi püüavad täita ja „ületreeningut“ seega meele tuletavad.

Mis crackide, tähtede mõningatesse maneeridesse puutub, siis ei ole need sportlaste juures dr. Ruhemanni meelest suuremad, kui teistes kuulsuste kategooriates.

Käsi-pall Valgas.

Käsi-pallid on praegu Valgas üheks populaarsemaks spordialaks, mida etendab kohalik N. M. K. Ü. osakond. Tulevikuplaanid on kaunis roosilised. Kavatakse isegi Läti liidumeeskonda läbisõidul siin peatada. On peetud hulk võistlusi, teiste linnadega, heade tagajärgedega. Seda head vormi tuleb Niileri arvele kirjutada, kes siin treenerina on tegutsenud. Ka publik on asjast huvitatud ja jälgib neid suure huviga.

24. sept. oli siin jälle käsi-palliõhtu. Kohtasid võrkpallis Tartu õpetajate seminar ja Valga tütarlaste gümnaasiumi naiskonnad, ning N. M. K. Ü. II — Läti gümna. meeskonnad. Korvpallis Tartu õpetajate seminar ja Valga tütarlaste gümna. naiskonnad. Saal oli publikut täis kiilutud.

Õhtu algas naisvõrkpalliga, mis ka kaunimaks palaks oli. Tartu naised ilmutasid kindlat pallikäsitus ja võistlushinge, ja võitsid täieliku publiku poolehoidu. Iseäranis kaunid olid tartlaste väljalöögid, mille vastu nigelad valklased täiesti jõuetud olid. Võistlus lõppes 30:2 (15:2). Tartu kasuks.

Teise numbrina oli meesvolley, mis paiguti kaunis elav oli. Lõppes N. M. K. Ü. II kasuks 30:17 (15:10).

Lõpunumber aga rikkus kõik eelmised spordinaudingud. See oli naiskorvpall. Siin oli korralagedus, mida saamatu vahekohtunik roobastes hoida ei suutnud. Üks tõukamine, pealejooksmine jne. järgnes teisele. Võistlus möödus tugeva konkurentsi tähe all, nii et lõpuks naised täiesti väsinud olid. Võitsid valklased 10:3 (6:3).

10-dat korda jalgpallimeistriks

tuli tänava Norras jalgpalliklubi Odd. Lõpuvõistluses lõi ta Örne 3:0. Lõpuvõistluses on Odd olnud üldse 14 korda. Poolfinaalis oli Oddil kõva lööming Uräddiga, kelle ta teistkordsel matshil 3:0 taltsaks tegi.

Kas tõuseb Eestis uusi 10-nevõistlejaid, kes Leksi vääriks võiks asetada?

Sarnase küsimuse on nii mõnigi sportlane ja vist Leks isegi enesele ette pannud, tema lahendamiseks toon allpool tabeli, kus meie mitmekülgsete sportlaste parimad saavutused üles märgitud, ning punktidena arvestatud.

	100 mtr. jooks	Kaugus	Kuul	Kõrgus	400 mtr.	110 mtr. tõkke	Ketas	Teivas	Oda	1500 mtr.	Punkt.
1. Rahn	11,2	7,00	11,44	1,70	51,1	16,3	34,80	3,10	40,00	4 m. 44 s.	7042,78
2. Laurson	12,2	6,15	12,60	1,65	59	19,3	33,80	3,00	57,00	4 m. 50 s.	6405,59
3. Lilienthal	12	6,15	11,80	1,65	58	20	36,40	3,00	50,00	4 m. 50 s.	6252,54
4. Meimer	11,8	6,40	11,50	1,65	59	20	38,40	2,80	57,50	5 m. 30 s.	6228,09
5. Liinat	11,9	6,37	12,85	1,50	59	20	40,40	2,80	48,50	5 m.	6116,69
6. Reisner	11,8	5,90	10,20	1,55	54,8	16,7	30,00	3,30	41,00	4 m. 50 s.	6044,06
7. Laabent	11,1	6,48	11,00	1,60	55	20	32,20	2,90	44,00	5 m. 20 s.	5951,84
8. Ütt	11,8	6,34	11,35	1,71	57	19	30,80	2,90	42,00	5 m. 15 s.	5880,49
9. Kuiva	11,8	6,25	12,30	1,60	58	19,8	36,00	2,80	41,00	4 m. 50 s.	5860,99
10. Viin	11,6	6,05	10,20	1,65	57	17	33,60	2,60	45,00	5 m. 20 s.	5810,84
11. Niinemägi	12	6,0	11,10	1,60	58	19	33,60	2,80	44,00	5 m.	5804,74
12. Steinberg	12,2	6,35	11,10	1,75	59	17,4	28,60	2,80	38,00	5 m. 20 s.	56 8,79
13. Mitt	12,2	5,70	12,20	1,55	57	21	37,40	2,60	40,00	4 m. 25 s.	5634,34
14. Kesküll	11,1	5,60	9,80	1,65	51,6	19,4	28,00	3,15	36,00	5 m. 20 s.	5626,28
15. Anniko	11,7	5,90	11,80	1,55	58	20	35,80	2,80	42,00	5 m. 15 s.	5621,14
16. Palmberg	11,8	6,00	10,00	1,64	55	17,1	29,00	2,70	41,00	5 m. 20 s.	5537,04
17. Ivask	11,8	6,35	12,74	1,50	59	20	38,60	2,50	40 50	5 m. 25 s.	5547,94
18. Verder	12,2	5 80	11,50	1,50	61	21	37,30	2 60	52,50	4 m. 55 s.	5532,17
19. Laos	12	5,90	12,10	1,50	59	19	34,00	2,70	44,00	5 m. 10 s.	5520,34
20. Pillikse	11,8	6,20	9,80	1,60	53	18	29,00	2,90	39,00	5 m. 5 s.	5507,19

Nagu tabelist näha, seisab eesotsas meile kõigile tuntud uus Eesti suursportlane Rahn, kogusummaga 7042,78, missugust summat ta ka heal juhusel korrata võib ja veel natuke juuregi võib võtta.

Teine mees tabelis on Laurson, Tartust, kes veel hästi väljaarenenud ei ole, ning selle tõttu edaspidine saavutuste tõus võimalik on. Kui tema oma punktide kogusumma jõuaks tõsta 1000—1200 punkti võrra, siis oleks temal juba lootust Amsterdamis olümpiaadil kohta omandada. Kui arvame tema paremateks saavusteks järgm.: 100—11,6; 400—55; 1500—4,40; 110—17,6; kaugus — 6,60; kõrgus 1,70; teivas 3,30; oda 59,00; kuul 13,20; ketas 38,00, siis saaksime 7569 punkti, mis parim Eesti rekordist. Need tagajärjed ei peaks Laursonile suuri raskusi sünnitama, sest nii mõnegi on ta juba treeningul ületanud.

Kolmandana seisab tabelis veel vähe tuntud Viljandi mkn., Tarvastu alevist pärit olev sportlane-kaitseleitlane Lilienthal. Sellest mehest võiks heal juhatusel tõusta Eestile uus suursportlane 10-ne võistl. Igatahes on ta tuleviku mees, kui jätkab samasuguse energiaga treeningut nagu seni. Arvesse võttes tema noorust umbes 18—19 a., peaks temale võimaldatama Amsterdamis olümpiaadist osavõtmine arenemise otstarbel, nagu seda Pariisis Rahnile võimaldati.

Neljandana on 2-kordne Eesti meister odas Meimer, kellest õieti võiks meie kõige parem mees 10-ne võistl. välja kujuneda. Takistus on ainult see, et ta Berliini kehalise kasvatus ülikooli kasvandik on, mille tõttu temal palju energiat ning jõudu sundharjutuste peale kulub.

5-es on tuntud pealinna sportlane Li-

nat, kes ka ise näib tüürivat oma harjutust 10-ne võistl. suunas, tema on ka igatahes tulevikumees.

6-at vahele jättes, tema vähe kasvu tõttu, võtame vaatlusele meie imelapse spordi alal Laabenti, ning peame konstateerima, et temagi võiks tõusta parimate hulka, mis aga noorust 16—17 a. arvesse võttes veel soovitatav ei ole. Tulevikus aga loodame temast palju.

Järgmistest kolmest on kõige rohkem lootust Kuival 10-ne võistlejaks tõusmises, kuna üttil jõust ning vastupidavusest puudu tuleb. Viinist aga tema vähe treeningu tõttu suurt loota ei ole.

Üksteistkümmes on jällegi üks kaotsiläinud suursportlase kandidaat Niinemägi Koerust, kui see mees oleks olnud pealinnas ehk Tartus, kus harjutusvõimalused paremad.

12., 13. ja 14. figureerivad meile tuntud sportlased Steinberg, Mitt ja Kesküll, kellel 10-ne võistl. suursaavutusi loota ei ole.

15. on jällegi provintsi sportlane, seekord Walgamaalt, vastsest linnast Tõrvast, kooliõpilane-kaitseleitlane Anniko, keda ka kui tulevast 10-ne võistl. Lilienthali kõrvale seada võib.

Ülejäänud viiest on ainult Palmbergil lootusi, kuna teised 10-ne võistlejateks kasvult liig lühikesed. Tabelisse mitte pääsenutest oleks nimetada pealinna lemmikspordi värvavahti Tipnerri oma 5481,74 punktiga ning järjekorras 21.

Kokkuvõtet tehes peab tunnistama, et meil tublisti kandidaate Leksi troonile on. Kes aga nendest 20-sest sinna pääseb, näitab tulevik. Suuremad lootused on müdugi Laursonil, Lilienthalil, Meimeril ja Liinatil. J. Pokats.

Mõnda ÜENÜTO-st.

Viimase paari aasta jooksul oleme tihti lugenud ajalehist — ÜENÜTO jalgpallivõistlus ühe või teisega, ehk ÜENÜTO kergejõustiku või tennisvõistlused j. n. e. Kuna aga samas lehes loeme ka ÜENÜTO kirjandus- või maleõhtust ehk mõnda artiklit ÜENÜTO laulukoorist.

Tekib tahtmata küsimus, mis on siis ÜENÜTO? Mis peitub nende kuue tähe taga? Ühe teate järgi otsustades sportline organisatsioon, kuna teise või kolmanda järgi mõni kirjanduskunsti või koguni muusikaselt.

ÜENÜTO on üks kui ka teine. ÜENÜTO on ülemaalse Eesti noorsoo ühenduse Tallinna osakond, üks selle paljude osakondade hulgast, milliste arv on üle Eesti praegu umbes 90 ning koondunud ÜENÜ keskjuhatus ümber.

ÜENÜ osakondade tegevus on väga mitmekesine ja laialdane, arvestades muidugi igalpool kohalike oludega. Näiteks ÜENÜTO (Tallinna osakonnal) tegutsevad järgmised tegevusharud: kirjandus-teadus, muusika (ühes laulukooriga), esperanto, näite, kodukultuuri, kars-

kuse, male ja spordi harud. Jättes eelmiste tegevus neile vasava ajakirjanduse hoolde, heidame pilgu ÜENÜTO spordiharu tegevusse.

ÜENÜTO (Tallinna osak.) on kõige vanem ÜENÜTO osakond selles peres. Asutatud 4. mail 1919. aastal, niisama vana on ka tema spordiharu. Eimesel aastal näeme ÜENÜTO spordiharus tegu-semas üldiselt tuntud nimesid, nagu Veiss, Seiler, Rubli, Jeg ja palju tei. i. Korraldatakse murdmaajooks, paar kergejõustiku võistlust, mis ergutavad noorsoolasi sportlasele treeningule. Järgmistel aastatel näeme juba langut, korraldatakse vast ainult paari aasta jooksul paar murdmaajooksu ja see on kõik.

Siis näeme 1922. aastal veidi elavust, astutakse Eesti jalgpalliliidu liikmeks ja võetakse isegi Eesti esivõistluste osa „B“ klassis, ning sellele järgneb surmauni. Kaks aastat hiljem s. o. 1924. aastal mõnede etevõtlikumate noorsoolaste kihutustöö tagajärjeks on spordiharu peakoosoleku kokku kutsumine, ning harule puhutakse hing sisse.

Esimehiks valitakse noorsoolane H. Hasenbusch ja kirjatoimetajaks R. Ingrand. Toimkond asub energiliselt tööle. Tegevust algavad nais ja mees võimlemisgrupid, kevadel korraldati murdmaajooks, suvel kergejõustiku võistlused. Lühiaegse ka vahest jalgpalli, kuna sügisel algavad jälle võimlemisgrupid tegevust. Muu aas korraldati ka Kalevi ruumes spordipidu. Algus oli tehtud. Saabuv 1925. aasta tõi uusi aktiivliikmeid, nagu J. Sonin (praegune spordi kesklüü abiesimees) ja palju teisi juure, mille tagajärjeks oli tõus haru tegevuses. Jalgpallimeeskond võtab osa ringkonna esivõistlustest, väikeseltide karikavõistlustest, kus esineb hea eduga. Käiakse ka võitlemas provintsis, märgitakse kohalikkude organisatsioonidega. Korraldatakse kergejõustiku, jalgratta võistlusi. Talvisel hooajal mängiti hoollega ping-pongi, peeti rida võistlusi, omavahelisi ning teiste organisatsioonidega. Ping-pongi esivõistlustelt toodi ÜENÜTO poolt seltsidest kõige rohkem auhinde ära. Siis tegutsesid jääpalli ja ka käsipalli meeskonnad ning naiskond, viimane eriti suure eduga.

Käesolev suvi ei piirunud veel läinud aasta tegevusega. Tänavu suvel peeti võistlusi rohkem kui kunagi varem. Suur arv jalgpallivõistlusi, rida kergejõustiku võistlusi, ÜENÜTO esivõistlused tennis (19 osavõtja) ja rattasõidus ning rahvuslised rattasõidu võistlused, mis olid ainsad avalikud võistlused sel alal tänavu Tallinnas.

Et tänavune hooaeg alles värskestl igal spordisõbral meele, siis ei ole tarvilik pikemalet peatada sellel. Läinud kuul sai ÜENÜTO spordiharu luba muuta oma nime ja nimelt ÜENÜTO spordiklubiks. Praeguseks spordiklubi esimeheks on J. Sonin. ÜENÜTO on jalgpalli, käsipalli, talispordi ja Eesti kerge-raske ja veesporti liitude liige. Raskusi on seniajani teinud oma spordivälja ning kohaste ruumide puudumine, kuid loodame, et noorsoolased ka sellest raskusest edaspidi üle saavad. Jõudu ja püsivust noorsoolastele ÜENÜTO spordiklubi nime all. —ch.

Shoti — Walesi

jalgpalli maavõistlus Glasgovi andis eelmisele võidu 3:0.

Leipzig — Dresdeni

vaheline linnavõistlus jalgpallis tõi leipziglastele kodusel väljal võidu 4:2 (2:2).

Inglise liigas

veab praegu Burnley, kes viimasena läinud aastase meistri Huddersfield Towniga haruldaselt keena ma'chi 2:2 löi. Kumbagil poolajal oli ise pool juhtimisel. Lõpupeurt oli Huddersfieldil, kuid see rauges Burnley toreda poolkaite vastu.

Leicester City, kes alguses pikemat aega tabeli esikohal vedas, näis kolmandale kohale tahtvat püsima jääda, kuid nüüd sai ta ka Liverpooli käest kaotuse 1:0, mis teda edasi sõidutab.

Newcastle United võitis Blackburn Roversi 6:1, Arsenal Sheffieldi Wednesday 6:2, Derby County Tottenham Hotspursi 4:1 ja Cardiff City Sunderlandi 3:0.

Harry Greb †

Endine poolraskekaalu poksimeister oli viga-stanud poksiga oma nina sedavõrd, et tal tuli lasta operatsioon teha. Arstid olid annud tallega liiga kõva portsjoni unerohu, nii et ilma-meister lõikuselaulat enam ei tõusnud.

Kiri Springfieldist.

Springfield, Mass. 11. okt. 1926. a.

Hallo sõbrad!

Olen õnnelikult üle „suure loigu“ kohale jõudnud, väiksemate ja suuremate vahejuhtumistega. Terve reisi ajal olid ilmad head, kuid kaks päeva jäävad minule eluks ajaks meele, iseäranis need silmapilgud, kui söögisaalis viibisin.

Mõtlen, et Teil juba jalgpalli esivõistlused lõppenud, ning sportlased alanud sisetreeninguga. Kujutan enesele, kuis kibedasti on ametis käsipallimängijad, poksijad, maadlejad. Kuid selle maakera poolel on sügisine hooaeg kibedas hoos. World Serie basepallis lõppes laupäeval St. Louisi „Cardinalide“ ootamata triumfiga. Seitse päeva võistlesid New-Yorki Yankeeid St. Louisi meeskonnaga. Ägeda konkurentsi juures võitis kord üks, kord teine. Seitsmes mäng oli otsustav, ning Cardinalid oma kuulsa manageri Hornsby juhatusel viisid ilmameistri tiitli koju.

Suuri laineid lööb siin praegu Susanne Lenglen, kes imekergesti oma vastastega hakkama saab. Ajakirjandus läheb isegi niikaugemale, et prantslanna igapäevaseid tualette ning soenguid kirjeldab. (!)

Ka jalgpalli profid leiavad suurt poolehoidu. Kõik suuremad linnad on omale meeskondi hankinud. Mängijad on peaaegjalikult Shotimaalt ning Kanaadast väljakirjutatud. Praegu on käimas P. Ühisriikide jalgp. esivõistlused. Kuid spordiala, millest ameeriklased praegu joovastanud, on Ameerika jalgpall. Eksiarvamiste ärahoidmiseks pean tähendama, et see mitte „rugby“ mäng pole. Ta läheb samapalju rugby'ist lahku, kui meie jalgpall rugby'ist. Hakkan aru saama, miks Ameerika kergejõustiku mehed nii kõrgel järjel. Selles mängus on kõik, mis võib keha arendada täiuse tipuni. Vätkiire põiklemine, sprint, tiigrisarnased hüpped, rüsellemine ja maadlemine.

Meie College'i meeskonnal on tänavu suur hooaeg ees, üle 12 võistluse. Mängijad kui karud, töötavad kui orjad. Juba kuu aega on kestnud harjutus 2 korda päevas, 5 korda nädalas. Paljud on juba (scrimmagitest) vigastatud. Karkudega käivad poisid on siin igapäevaseks nähtuseks.

Teised spordialal, mida üliõpilased sügishooajal harastavad, on: soccer (Eur. jalgpall) ning murdmaajooks.

Peab nimetama, et soccer'i mängul siiani suuremat pinda pole olnud, kuid on jõudsasti kasvamas. Heade treenerite peale vaatamata on mängu tasa-

pind madal. On rohkem jooksmise, uisapäisa löömise ja jalatorudele tagumise mäng, kui et oleks stiili ja kombinatsiooni. Kuid ameeriklased kohanevad kiirelt olukordadega. Soccer on vastu võetud kehalise kasvatusprogrammi koolidesse, ning paari aasta pärast võib siin juba klassist rääkida. Materjal ja tahtmine on olemas. Ja missugune! See oleks lühidalt kõik, mis praegusel hooajal harastatakse. See kestab kuni novembrikuu lõpuni, ning siis algab sisehooaeg: ujumise, korvpalli, poksi jne. võistlused.

Nüüd mõned sõnad kooli kohta. College'i hooned asuvad linna ääres suure männipuu metsas, ilusa järve kaldal — ütle mata ilus maastik ja mis veel kenam, ümbruskond tuletub meele kodumaa maastikke.

Ülikoolil on kaks võimlat, basseini, raamatukogu (üks parematest kehakasvatuse alal maailmas), söögisaalid, haigemaja jne.

Õpilaste arv on piiratud. Ainult 500. Võetakse kasvandikuks vastu piinliku arstilise järelevaatuse järel. Mitmedkümmend poisid pidid kurvvalt tagasi minema, kas nõrga südame või muu vea pärast.

Üle 50 professori ja treeneri, kõik mehed omal kohal, jagavad õpetust kõige uuemate meetodide järgi.

Õppimismetoodid läheb täiesti lahku Tartu ülikooli õppimisviisist. Loengutel käimine on sunduslik, peale selle tuleb igaks loenguks eraldi ettevalmistada. Tegemist on palju. Pole tõesti oma terves elus niipalju õppinud. Kuid aine on huvitav, ning mis on huvitav, pole vastik. Meile eestlastele on võimaldatud ligipääs kõikide meeskondade harjutustele (harjutused peetakse siin kinniste uste taga), ning treenerite jutule, kes lahkelt meid oma treeningu meetodidega tutvustavad.

Igatahes oleme väga rahul, et siia õppima tulime, loodame siit niipalju kui võimalik kaasa tuua uut ja kasulikku Eesti sportlastele.

Terviseid kõigi sõpradele ja sportlastele

H. Neeleri poolt.

P. S. Olen sunnitud oma nime „Neeler“ kirjutama. Ameeriklane tahab vägise aru saada, et minu nimi Nailer on.

Ka h-rad R. Mast ja A. Grünberg tervitavad südamlilikult omi sõpru ja kaasportlasi.

Mõni sõna üleriiklisest koolinoorsoo kongressist.

Kongress peeti Tartus, 29. ja 30. okt. Muuseas esines Pikk-Petta referaadiga „Spordiringist“. Noh, selles igatahes ei midagi uut ega põrutavat; kuid ometi sai selle järele üks Tartu noorhärredest kongressi vast pateetilise avaldusega hakkama, mille järele sport kui võistlus pidi kaduma.

Veendunult arvas ta, et sport („rekordsp.“) on kaldunud kõrvale omast õigest sihist — tervise taotlemisest, saades ise-eesmärgiks. Tema järele peaks siis arvama, et rekorde püstitamiseks pole tervis tarvilikki ja et mõiste „rekord“ ei

kuulugi spordi definitsiooni. Lõpuks kahetses ta ka, et seda „jumalakallist“ jõudu päris asjata raisatakse. Muuseas leidis ta ka, et see sport üldse olla üks toores asi; näiteks: korvpall, see olla juba oma iseloomu poolest toores. Tema vaeneke küll vist ei teadnud, näiteks poksispordi olemasolu; küllap ta muidu oleks nimetanud juba seda. Nagu näha, ei peetud neid mõtteid tõsisema vastuvaidluse vääri- liseks.

Kongressil võeti vastu muuseas põhimõtteline otsus „Ü. R. Noorte-Püha“ pidamise kohta Tallinnas, tuleval kevadel. Õnn kaasa kavatsuse teostumiseks.

Koolinoorsugu! Hoolsale treeningule!

Tehke veel kord sarnane noorte suurpäev, nagu see oli 1924. a. kevadel, kus isegi mõni Eesti rekord vankuma läi.

—hiva—

Spordiväljade ja võimlate ehitamisest.

(2. lhk. järg.)

17.300:40 (korruga võimlejate arv):8= saaksime 54 võimlat à 240 ruutmeetrit suur, see annaks pörandapinna 12.960 ruutmeetrit, mis iga elaniku peale 100.000-st välja teeks 12.960:100.000=0,129 ruutmeetrit. Võib tähendada edasi, et kui hommikupoolset aega ka kasutada nendes võimlates, mis töölistele ainult praegu välja arvasime, siis jatkaks sellest arvust — 0,129 ruutmeetrist — küllalt selleks, et ruume võiks leida siin (3-tunnilise nädalavõimlemise asemel) ka 6 tundi võimlemist koolidele nädalas anda.

Nii siis tuleks võimlate ehitamisel arvata iga elaniku peale 0,1 ruutmeetrit läbisegi, seega oleks võidud Saksamaal, silmaspidades selle maa rahva tihedust, üksikvanadusliste protsenti jne., anda 6 tundi võimlemist nädalas õpilastele ja 3 tundi kooli lõpetanutele, töölistele jne. kuni 40 aastani.

Kui meil oleks samasugune õpilaste arv, rahva tihedus jne., tuleks meil 1,2-miljonilise elanikkude arvu peale: 0,1×1,2=0,12 miljoni ruutmeetrit vaja just võimlate pindala. Muidugi on see tulevikuküsimus, mis rahvalt ohvrimeelsust ja intelligenti nõuab, kuid ka tähtsaks võitluseks rahva tervishoiuliste paleuste nimel meie riiklistele keskasutustele saaks.

Kui Saksamaal (võrdle nr. 19 „Die Leibesübungen“ 1926) juba transporteeritavaid ujumisebasseine ehitatakse, neid küllakoolide juure veetakse, kus vesi on kaugele, et lapsed end pesta saaksid, siis on meil väga palju veel tööd ka lihtsamate mänguväljade seadusandluse maksmapanemise eest. Kuid kui ka kaugele on igatsused, kord jõuame meie siiski sihile ka ülalnimetatud küsimustes, sest vaba rahva tahe murrab takistused eest ka siin.

Tshehoslovakkia — Itaalia

jalgpalli maavõistlus peeti 28. oktoobril Praagas. Meeskonnad olid jõust võrdsed, kuid tshehid võitsid suurema õnnega 3:1 (2:1).

O/y.

Urheilutarpeita

Helsingis.

Ilmakuulsad spordivahendid nagu odad, kettad, naelkingad, jalgpallisaapad jne. saadaval

Tallinnas, o-ü. ESTO,
Tallinn, Pikk t. 47.

Tartus, E. V. JÜRGENS,
Tartus, Vana t. 17.

Saksa – Holland 3:2.

Kümnese nende kahe vaheline maavõistlus peeti pühapäeval 25.000 pealtvaataja ees Amsterdamis staadionis. Pealtvaatajate hulgas oli mitutuhat sakslast, kes erirongidega olid Düsseldorfist ja Kölnist kohale sõitnud. Enne võistlust oli tugevasti vihmasaadanud, mis maapinna libedaks muutis ja raskematel meestel, nagu Saksa tulistajate juhi Tull Harderil, mängu õige ebakindlaks tegi.

Inglise vahekohtuniku Prince-Coxi ees esinesid meeskonnad: Saksa: Ertl; Kutterer—Müller; Schmidt—Kalb—Martwig; Scherm—Hochgang—Harder—Wieder—Träg. Holland: Van der Meulen; Denis—Van Kol; Verlegh—Massy—Van Heel; Elfring—Ruych—Tap—Ves—Van Geldern. Stuhlfauth, Saksa ilmakuulus väravavaht, lehvitas seekord varemehena piirilippu.

Hollandi meesk. oli rõhket „värsket verd“, kellele arvukate maavõistluste tahetakse olümpiaadiks head vilumust anda. Saksa oli välja pannud eranditult oma „vana raua“, et võidus garanteeritud olla. Saksa nooremate jalgpallimeeste tarvis, kes Amsterdamis olümpiaadiks küsimusse tulevad, korraldatakse Frankfurti staadionis lähemal ajal olümpiakursus.

Tuleval suvel peetakse neile veel Berliini staadionis kaks olümpiakursust ja siis hakatakse neid järk-järgult rahvusmeeskonda mahutama, et Amsterdamis olümpiaadiks uusi suurusi kasvatada.

Tuule soodustusel suruvad algul hollandlased tugevasti ja Saksa kaitse elab raskeid päevi üle, kus Ertl hiilgab. 18. min. teeb Kutterer fouli, millele järgnevalt vabalöögist Tap 20 mtr. pealt 1:0 saavutas. Saksa ääred töötavad vahvalt, kuid nende surmamiseks hakkavad hollandlased off-saiditaktikat tarvitama, mis häid tagajärgi annab. 32. min. viigistab Saksa. Träg veab otsajooneni ja tsenderdab kaares, kuna volley meisterlikult võrku saadab Wieder. 44. min. murrab Harder läbi, Van der Meulen heidab pallile, kuid pikk hamburglane jõuab selle siiski parajasse kohta suskata. 2:1 minnakse vaheajale.

Teisel poolajal on Saksa kestvas ülekaalus, kuid Hollandi kaitse töötab kaunilt. 85. min. jookseb Verlegh õnnelt ise rinnaga oma väravahi käest palli võrku ja annab sakslastele juhtimise 3:1. Lõpuspart kuulub hollandlastele, ja 89. min. lööb Tap 3:2.

Rekordide püüdmisest spordis

kirjutab dr. Otto Peltzer:

Sagedasti tembeldatakse sportlase püüet mingit rekordi püstitada spordi väärtuseks. Arvestajate arvamise järel peab ainult sedavõrd ennast kehaliselt arendama, et terve olla. Leitakse asjatu olevat oma saavutusvõime arendamine kõrgemate tippudeni ja selle katsetamine sagedates võistlustes. Mispärast aga see püüd kõrgeima saavutusvõime järele peaks etteheidetav olema, jääb arusaamatuks, Tervisliisi rikkeid saab vaevalt põhjenduseks tuua. On ainult enese jõuetus ja kadedustunne, mis sunnib rekorditamise vastu välja astuma. Harilikus elus ei tehta suursaavutuste puhul ju mingid ettehteid. Väljapaistvam leidis aasta jooksul, parim kunstitoode jne. leiab ülistust ja auhindamist, ja nii nagu see suures maasstabis on, sünnib ka väiksetes oludes. Igaüks püüab parema saavutuse poole omal erialal ja see mõjub tõukejõuna meie kultuuri arenemises. Kui sama saavutushimu ka spordis maksvusele pääseb, miks ei ole see seal siis hea?

Sportline suursaavutus on omastko-

hast ka midagi täiuslikku ja viimistletut ja oma iseloomult täiesti vääriline elu teiste suursaavutuste kõrval seisma; sellele võib vastu vaielda ainult niisugune inimene, kes ise kunagi tõsiselt sportinud ei ole ega midagi sarnast üle elanud. Igaüks, kes näit. kordki mõnda rekordjooksu või hüpet on näinud, on tunnud, et viimistletud kehavalitsemine, tahtejõud, julgus ja otsustavus midagi suursugust kujutab, mis imetlemisväärt on.

Ükski sportline suursaavutus ei ole võimalik ilma liigutuste viimistlemiseta kaunimal ja otstarbekohasemal kujul ja täieliku kiindumusega asjasse. Püüd sarnaste sportliste suursaavutuste poole äratav tegevusele kõigis, ka väheandekates, jõude, mis muidu kunagi arendamisele ei oleks tulnud, mis aga kaaluvad on harmoonilise inimese loomiseks, kes siis ka kõrgema kultuuri kandjateks võivad saada. Ainult keha ja vaim ühiselt võib saavutusvõimsa inimese näol rikkaliku loomingut elus pakuda.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Elukutseliste poksilameistrite nimekiri

on American National Boardi poolt järgmisena avaldatud: kärbeskaal — Fidel La Barba, kukk-kaal — Bud Taylor, sulgkaal — vaba, kergekaal — Sammy Mandel, kerge-keskkaal — Pete Latzo, keskkaal — Tiger Flowers, poolraskekaal — Jack Delaney, raskekaal — Gene Tunney. Kõik on Ameerika kodanikud.

Ateena staadionis

peetud kergejõustiku võistlused andsid järgmisi tagajärgi: teivashüpe — Carayani 3.52 (uus Kreeka rekord); 200 mtr. — Pantelides 24,0; 800 mtr. — Camfonas 2.16,6; 5000 mtr. — Athanasiades 17.14,6. Carabatis võitis kuulitõukes 12.35 ja Manaios kettaheite 31.50. 20 km. jooksus tuli võitjaks tuntud kreeka maratonimees Cranis 1 tunni 24 minuti 39 sekundiga, kuna ta vend samaks maaks kulutas 1.29,22.

Jalgpall Poolas.

Lvovi Pogon ja Varssavi Polonia võistlesid pühapäeval, kuid pidid halva ilma tõttu mängu 45 minuti järel katkestama, mil Pogon oli jõudnud 1:0 juhtimisele tulla. Varszavianka võitis Posenis Vartat 3:2.

Café

„Marcelle“

Raekojaplats,
kõnentraat 30-50.

Iga päev kella 5—7

Five o'clock
tea dancing

ja õhtul kella 9. peale

suur kabaree programm ja tants.

Mängib originaal „Blue Star Band“.

P. S. Sportlastele iga päev, peale laupäevade ja pühapäevade, iga Eesti spordiseltsi liikmekaardi ettenäitamisel 20% hinnaalandust.

Juukselõikaja - Coiffeur
GRANBERG

Tallinn, Lai tänav 7.

Reval, Breitstrasse 7.

Telefon 20-12.